

سیاه صمد موسوی

نیروهای ناتو، مستقر بر بام خانه

نقش رسانه در ناتوی فرهنگی

اشاره

«باندهای بین‌المللی زر و زور که برای تسلط بر منافع ملت‌ها سازمان نظامی ناتو را تشکیل داده بودند، اکنون برای نابودی

هویت ملی جوامع بشری و تحقق بیش‌تر اهدافشان در پی تشکیل ناتوی فرهنگی هستند تا با استفاده از امکانات زنجیره‌ای، متنوع و بسیار گسترده رسانه‌ای، سررشته تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها و ملت‌ها را به دست بگیرند که باید هشیارانه این مسأله را زیر نظر داشت.» این جملات، گوشه‌ای از سخنان گهربار مقام معظم رهبری است که در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های استان سمنان در هجدهم آبان ۱۳۸۵ ایراد فرمودند. ایشان در آن دیدار با اشاره به بحث ناتوی فرهنگی، توجه همگان را به طرح‌های جدید دشمنان در جبهه فرهنگ معطوف کردند. این نوشتار بر آن است تا مصادیقی از این تهاجم استکبار علیه اسلام را بیان کند.

چیستی ناتوی فرهنگی

در سال ۱۹۴۹ قدرت‌های استعماری برای تأمین اهداف خود در جنگ افروزی و سلطه بر کشورهای دیگر با هم متحد شدند و پیمان آتلانتیک شمالی^۱ (ناتو) را امضا کردند. این پیمان با حضور کشورهای بلوک غرب شکل گرفت. با شکل‌گیری پیمان ورشو با حضور کشورهای شرقی، جنگ جدیدی در قالب رقابت‌های تسلیحاتی و ابزارهای فرهنگی با عنوان جنگ سرد بلوک شرق و غرب آغاز شد. در این جنگ، قدرت‌ها می‌کوشند تا با سیطره فرهنگی، اهداف و مقاصد خویش را تحمیل کنند؛ چنان‌که عامل اساسی فروپاشی بلوک شرق، جنگ فرهنگی با استفاده از ابزار رسانه‌ها بود. خانم فرانسیس استونر ساندرز - پژوهشگر و روزنامه‌نگار انگلیسی - در کتاب «جنگ سرد فرهنگی سیا و جهان هنر و ادب» نشان می‌دهد که آمریکا در طول جنگ سرد نه تنها از ابزارهای نظامی و سیاسی علیه بلوک شرق استفاده می‌کرد، بلکه در این دوران استفاده فراوانی از ابزارهای فرهنگی برای مبارزه با کمونیسم صورت می‌گرفته است.^۲ در سال‌های اخیر، جنگ عراق و اشغال آن توسط آمریکا و هم‌پیمانانش نمونه‌ای دیگر از جنگ رسانه‌ای و تلویزیون محسوب می‌شود. در شرایطی که کم‌تر کسی خطر چنین حمله وسیعی را پیش بینی می‌کرد، مقام معظم رهبری با هشباری بسیار این واژه را وارد عرصه سیاسی فرهنگی کشور کرد؛ جالب این است که نوع کاربرد رهبر معظم انقلاب در مراحل مختلف بیان‌کننده شدت در روند حرکت این مجموعه است که از تهاجم فرهنگی به شیخون فرهنگی و به تازگی به ناتوی فرهنگی تبدیل شد.

نفوذ فراملیتی‌اند و در جهت تأمین منافع کشورهای سلطه‌گر، نقشی اساسی دارند؛ از جمله ابزارهای فرهنگی که دشمنان از آن‌ها در ناتوی فرهنگی و با اهدافی چون عوام‌فریبی شایعه‌پراکنی، تئوری‌سازی و ... برای مبارزه با کشورهای مختلف استفاده

از زمان پیدایش رسانه‌ها تاکنون، این ساز و کارهای ارتباطی به گونه‌ای فزاینده در زندگی اجتماعی بشر نقش آفرین بوده‌اند، به گونه‌ای که گویا اکنون امکان زندگی بدون آن‌ها چندان به ذهن‌ها خطور نمی‌کند. به تعبیر کاستلز، «رسانه‌ها به دلیل این که تار و پود نمادین زندگی ما هستند، همچون تجارب واقعی که بر رؤیاهای ما تأثیر دارند، بر آگاهی و رفتار ما اثر می‌گذارند و مواد خامی را فراهم می‌سازند که ذهن ما با استفاده از آن کار می‌کند»^۳

رویکرد اصلی ناتوی فرهنگی جنگ نرم و هدف اصلی آن، نابودی هویت ملی جوامع بشری به ویژه مقابله با ایمان انسان‌هایی است که سعی دارند از هویت دینی و ملی خود دفاع کنند. اعضای ناتوی فرهنگی با بهره‌مندی از بیش از پنجاه دهه تجربه نظامی‌گری تأسیسات پایه‌ای هماهنگی را در حوزه رسانه‌ها شکل داده‌اند.

در جهان امروز رسانه‌های بین‌المللی، یکی از مؤثرترین ابزار تحکیم هژمونی نظام سلطه جهانی، به ویژه آمریکا، می‌باشند. این رسانه‌ها، وابسته به شرکت‌های قدرتمند و با

ناتوی فرهنگی با

تحت شعاع قرار دادن

هویت‌های دینی، ملی، سنتی،

فرهنگی و ... مرزها و دیوارها را به

نفع دهکده جهانی مورد هجوم قرار

می‌دهد و هویت را که به مثابه

ریشه‌های یک درخت است

قطع می‌کند.

عامل اساسی که باعث

فروپاشی بلوک شرق شد،

جنگ فرهنگی با استفاده از ابزار

رسانه‌ها بود که با مهارت کامل و صرف

هزینه‌های گسترده توانستند بر دانش

و بینش و رفتار مردم، نخبگان، مدیران

و دولتمردان بلوک شرق تأثیر بگذارند؛

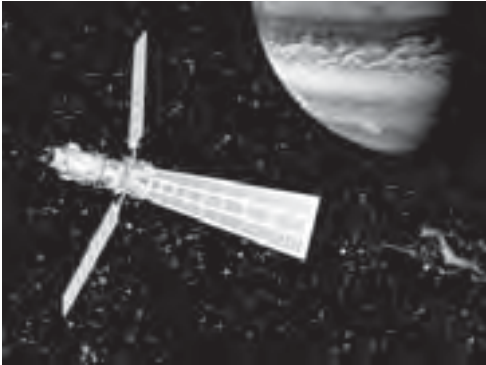
بر این اساس در حقیقت اکنون ناتوی

نظامی به ناتوی فرهنگی تبدیل شده

که بسیار خطرناک‌تر، عمیق‌تر و

دقیق‌تر عمل می‌کند.

می‌کنند، عبارتند از:

شبکه‌های ماهواره‌ای، اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای، مطبوعات و ... که در ادامه به بررسی این موارد خواهیم پرداخت.

شبکه ماهواره‌ای

از مهم‌ترین اثرات شبکه‌های ماهواره‌ای، تحت تأثیر قرار دادن ارزش‌ها و زیرساخت‌های فرهنگی جوامعی است که با عوام‌فریبی فراوان، مخاطب خود را پیدا کرده‌اند. آمار ذیل، فعالیت فراوان شبکه‌های ماهواره‌ای در کشورمان را نشان می‌دهد.

تعداد کل ماهواره‌های مستقر در فضای ایران:

۶۷ ماهواره؛

تعداد کل شبکه‌های ماهواره‌ای (اعم از

تلویزیونی، رادیویی و دیتا) قابل دریافت در ایران:

بیش از ۱۳۲۱۱ شبکه؛

تعداد کل شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای قابل

دریافت در ایران: بیش از ۸۵۹۱ شبکه؛

تعداد شبکه‌های رادیویی قابل دریافت در ایران:

بیش از ۲۶۸۴ شبکه؛

تعداد کل شبکه‌های دیتا قابل دریافت در ایران:

بیش از ۱۹۳۶ شبکه؛

تعداد کل شبکه‌های فعال اسرائیل قابل دریافت

در ایران: بیش از ۷۷ شبکه؛

**ماهواره در پی
زخم زدن به اخلاق جامعه
است. نمایش و ترویج وقاحت،
بی‌عفتی، بهره‌وری بیش
از حد از تن، برهنگی مفرط
و ... سوغات‌های ماهواره
محسوب می‌شوند.**

تعداد شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای فارسی زبان قابل دریافت در ایران: بیش از ۳۲ شبکه. از این ۳۲ شبکه، ۴ شبکه به عنوان تجزیه طلب و ۲۰ شبکه به عنوان ضد فرهنگی و ۸ شبکه فعالیت سیاسی برانداز دارند.

از جمله آسیب‌های فرهنگی ماهواره می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد.

الف. هویت شکنی: ناتوی فرهنگی با تحت شعاع قرار دادن هویت‌های دینی، ملی، سنتی، فرهنگی و ... مرزها و دیوارها را به نفع دهکده جهانی مورد هجوم قرار می‌دهد و هویت را

که به مثابه ریشه‌های یک درخت است قطع می‌کند.

آن‌چه تاکنون ما را در برابر تهدیدها و توطئه‌ها مقاوم نگه داشته، «هویت دینی» ماست و اکنون ماهواره‌ها این سرمایه بزرگ را هدف قرار داده‌اند.

ب. تغییر اخلاق: ماهواره در پی زخم زدن به اخلاق جامعه است. نمایش و ترویج وقاحت، بی‌عفتی، بهره‌وری بیش از حد از تن، برهنگی مفرط و ... سوغات‌های ماهواره محسوب می‌شوند. از دیگر آسیب‌های فرهنگی ماهواره می‌توان به مبارزه با نمادهای مذهبی و دینی، بی‌اهمیت نشان دادن ارزش‌های خانواده و روابط خانوادگی، ترویج مادی‌گرایی، غفلت‌زایی و بی‌توجهی به عواطف و معنویات بی‌ثباتی سیاسی و حمله به نظام‌های گوناگون سیاسی اشاره کرد.

بازی‌های رایانه‌ای

متأسفانه در حال حاضر کشور ما با انبوه بازی‌های جذاب رایانه‌ای مواجه است که آسیب‌های فراوانی را به قشر کودک، نوجوان و جوان وارد می‌کنند. از جمله این آسیب‌ها می‌توان

از ایران گشوده شده است و اگر این رسانه کنترل نشود، راهی خطرناک به سوی ابتدال و گسترش فرهنگ غرب خواهد بود.

ناتوی فرهنگی و مطبوعات و خبرگزاری‌ها

مطبوعات عنصر اصلی شایعه‌پراکنی می‌باشند و در سال‌های اخیر به‌ویژه پس از دفاع مقدس، جریانی مطبوعاتی اعم از خارجی و جریانی نفوذی در مطبوعات کشورمان به شدت در پی ترویج فرهنگ غرب است و بدین ترتیب، انقلاب اسلامی و ارزش‌های آن از دو جبهه خارجی و داخلی توسط مطبوعات و خبرگزاری‌ها مورد هجوم قرار دارد.

۱. **جبهه خارجی:** شامل بنگاه‌های خبری و مطبوعاتی بین‌المللی که از انقلاب اسلامی چهره‌ای مخدوش جلوه می‌دهند. عملکرد مطبوعات و خبرگزاری‌های تأثیرگذار خارجی که با خبرهای منفی و یا سانسور خبری علیه انقلاب اسلامی فعالیت می‌کنند، بسیار وسیع است. بزرگ‌ترین بنگاه‌های خبر

این بازی‌ها اگر درست ساخته و ارائه شوند می‌توانند آموزش‌های موثر و مفیدی باشند اما متأسفانه در حال حاضر کشور ما با انبوه بازی‌های کامپیوتری مواجه است و این در حالی است که آسیب‌های فراوانی را به قشر کودک و جوان ما وارد می‌کنند

به موارد ذیل اشاره کرد:
۱. خشونت زایی، آشنایی با سلاح‌های مرگبار و رواج بی‌رحمی که متأسفانه خشونت در بازی‌های رایانه‌ای به موضوع اصلی این صنعت تبدیل شده است و کاربران مجبور می‌شوند در این بازی‌ها نقش‌های خشونت‌آمیز را ایفا کنند؛^۵

۲. وابستگی و اعتیاد: یکی از اثرات مخرب بازی‌های رایانه‌ای معتاد کردن کودکان به رایانه

است، به گونه‌ای که می‌تواند افراد را گوشه‌گیر، منزوی، خیالاتی و افسرده کند؛^۶
۳. الگوهای خیالی با قیافه‌های خلق شده توسط رایانه که بسیار جذاب و زیبا هستند و دسترسی نداشتن به چهره‌های مطلوب که به سرخوردگی و افسردگی می‌انجامد؛

۴. تبلیغ فرهنگ برهنگی و نمایش صحنه‌های غیر مجاز اخلاقی؛^۷
۵. اصرار بر انجام خطا و گناه و از بین بردن قبح آن، به گونه‌ای که این بازی‌ها نیز نوعی ابزار مدرن برای قبح‌شکنی هستند؛^۸

۶. ارائه نمادهای غیر اخلاقی یا ضد اخلاقی و اسوه‌سازی از شخصیت‌های غیر اخلاقی.^۹

اینترنت

اینترنت، واقعیتی انکارناپذیر است که مطالب مفید و ارزشمندی را در خود جای داده و در عین حال بسیاری از آن‌ها با محتوای آلوده همراه است. امروزه وجود بیش از ۲۸۰ میلیون صفحه حاوی میلیاردها عکس و تصویر مستهجن در کنار آغاز به کار روزانه ۵۰۰ سایت پورنوگرافی (سکس)، اینترنت را به منبع فساد جهانی تبدیل کرده است.

طبق بررسی‌ها، افراد متصل به اینترنت دچار نوعی وابستگی روحی و اعتیاد به این شبکه جادویی می‌شوند؛ به همین سبب، اینترنت به یکی از وسایل مورد استفاده طراحان ناتوی فرهنگی برای تهاجم فرهنگی بدل شده است.

به جرأت می‌توان گفت که در کشورمان اینترنت بعد از رسانه ملی، دومین رسانه مورد توجه جوانان به شمار می‌آید. بیش از ۱۵ میلیون پنجره به دنیای اینترنت

اینترنت، واقعیتی انکارناپذیر است که مطالب مفید و ارزشمندی را در خود جای داده و در عین حال بسیاری از آن‌ها با محتوای آلوده همراه است. امروزه وجود بیش از ۲۸۰ میلیون صفحه حاوی میلیاردها عکس و تصویر مستهجن در کنار آغاز به کار روزانه ۵۰۰ سایت پورنوگرافی (سکس)، اینترنت را به منبع فساد جهانی تبدیل کرده است.

بینی، تمرکزگرایی ذهنی، انرژی درمانی و ...

سینما و هنر در خدمت ناتوی فرهنگی

صنعت سینما در حال حاضر به طور عمده در خدمت صهیونیسم فرهنگی و در مقابل تمدن و هویت اسلامی و ایرانی قرار دارد. در همین راستا هالیوود برای مقابله با فرهنگ اسلامی و مهدویت، تاکنون صدها فیلم ساخته است. در فیلم های غربی به ویژه آمریکایی، خشونت حرف اول را می زند و فیلم های به اصطلاح اکشن در اوج جلوه های ویژه هنرنمایی است.

پی نوشت ها

۱. North Atlantic Treaty Organization (NATO)

۲. در سال ۱۹۹۹ یکی از متخصصان جنگ جهانی دوم به نام خانم «ساندرز» کتابی با عنوان «جنگ سرد فرهنگی» منتشر کرد که زلزله ای در محافل فرهنگی و روشنفکری غرب به راه انداخت. چاپ های بعدی این کتاب با عنوان جنگ سرد فرهنگی، سینا و جهان هنر و ادب در ۵۰۹ صفحه منتشر شد. او در این کتاب می گوید: سازمان سیا حرکت ضد فرهنگی را آغاز کرد که به ایجاد یک شبکه فرهنگی غول آسا در سراسر جهان انجامید. ساندرز این شبکه را ناتوی فرهنگی می نامد و بودجه این عملیات در سال ۱۹۵۰ - در زمان دولت ترومن - را ۳۴ میلیون دلار اعلام می کند. خانم ساندرز در کتاب خود فاش می کند که سازمان سیا در دوران جنگ سرد فقط یک هزار عنوان کتاب را در پوشش بنگاه های فرهنگی و انتشاراتی منتشر کرده است. به نظر می رسد هدف اصلی تشکیل ناتوی فرهنگی در کنار ناتوی نظامی، جنگ نرم و نابودی هویت ملی جوامع بشری به ویژه مقابله با ایمان انسان هایی است که می خواهند از هویت دینی و ملی خود شرافتمندانه دفاع کنند.

۳. بیانات مقام معظم رهبری در استان سمنان، ۱۳۸۵.
۴. کاستنر، مانوئل. عصر اطلاعات، جامعه شبکه ای (جلد ۱)، ترجمه احد علیقلیان و افشین خاکباز، تهران، انتشارات طرح نو، ۱۳۸۰. به نقل از رسانه و جنگ: چهارچوبی برای تحلیل، محمود عسگری، پژوهش و رسانه، شماره ۳۴، ویژه جنگ رسانه، تابستان ۸۲.
۵. احمد خلیلی، آسیب شناسی بازی های رایانه ای، به سفارش اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، ص ۱۳.

۶. همان، ص ۱۶.

۷. مهدی حق وردی طاقانکی، شوالیه های رایانه ای ناتوی فرهنگی، روزنامه رسالت، ۸۷/۲/۲۹.

۸. همان.

۹. همان.

پراکنی، در سیطره صهیونیسم و از ارکان اصلی ناتوی فرهنگی هستند. کشورهای در حال توسعه که ۷۵ درصد جمعیت جهان را در خود جای داده اند، فقط ۵۰ درصد روزنامه ها و ۲۵ درصد کل انتشارات آن را در اختیار دارند و همان ها هم اغلب پیرو مدل های غربی هستند.

برای مثال، دو خبرگزاری بزرگ آسوشیتدپرس و یونایتدپرس به صورت ابزاری کارآمد در اختیار وزارت امور خارجه آمریکا قرار دارند. آسوشیتدپرس ۸۵۰۰ مشترک بین المللی دارد، خدمات خبری ۱۱۲ کشور را بر عهده داشته و روزانه حدود ۲۴ میلیون کلمه در سطح جهان مخابره می کند. یونایتدپرس نیز با مخابره ۱۱ میلیون کلمه، روزانه ۱۰۰۲۶ مخابره، روزنامه،

۱۳۲۳۷ ایستگاه رادیویی و ۴۴۵ ایستگاه تلویزیونی مشترک خبری دارد و به ۹۲ کشور خدمات خبری می دهد.

خبرگزاری های وابسته به کشورهای سلطه گر اهداف ذیل را دنبال می کنند:

الف. دستیابی به درآمدهای هنگفت از طریق فروش اخبار و اطلاعات؛

ب. گزینش اخبار، اطلاعات و تحلیل های سفارشی دلخواه برای تأمین منافع خود؛

ج. اشاعه یکسویه اخبار و اطلاعات؛

د. وابستگی شدید کشورهای در حال توسعه به این خبرگزاری ها.

۲. **جبهه داخلی:** مطبوعات و پایگاه های اطلاع رسانی داخلی که بستر افکار وارداتی را فراهم می کنند و پایگاه های دشمن در کشور ما هستند. مهم ترین عملکرد این جبهه در کمک به ناتوی فرهنگی عبارتند از:

الف. تخریب چهره دینی و القای شبهات التقاطی؛

ب. نا کارآمد جلوه دادن حکومت دینی و ترویج سکولاریسم؛

ج. تضعیف پایه ها و مؤلفه های اصلی نظام مانند رهبری، قانون اساسی، خبرنگان، روحانیت و ...؛

د. دروغ پردازی، شایعه سازی، هتک حرمت اشخاص و جنگ های سیاسی؛

هـ. ترویج ابتدال و فرهنگ اباحه گری، دامن زدن به ناهنجاری های اجتماعی، عادی جلوه دادن ارتباط های نامشروع، استفاده ابزاری از تصاویر زنان، دامن زدن به پدیده فرار دختران و ...؛

و. ترویج خرافه پرستی و عرفان های کاذب با پرداختن به مباحثی چون فال گیری، طالع

عملکرد مطبوعات و خبرگزاری های تاثیر گذار خارجی که با خبر های منفی و یا سانسور خبری علیه انقلاب اسلامی فعالیت می کنند، بسیار وسیع است. بزرگ ترین بنگاه های خبر پراکنی، در سیطره صهیونیسم و از ارکان اصلی ناتوی فرهنگی هستند.

